

Linné fann paradiset i Tunhem

”... et jordiskt Paradis ...” Så beskrev Carl von Linné Västra Tunhem 20 juli 1746 under sin västgötaresa. Självklart att det 300-åriga födelsedagsbarnet ska firas ordentligt i Vänersborg.

I två år har en bred arbetsgrupp arbetat fram de aktiviteter som ingår i Vänersborgs Linnéårsfirande.

– Det har vi även med oss i framtiden. Jag tycker att vi funnit nya sätt att samverka och ett breddat nätverk är alltid bra att ha med sig inför kommande år, säger Peter Johansson, chef för Vänersborgs museum som har en rad programpunkter under året.

Rätt idéer i rätt tid

På Linnés födelsedag 23 maj invigs utställningen ”Sjuttonhundratals” på Vänersborgs museum.

– Till skillnad från många utställningar runt om i Sverige så tar utställningen inte fasta på Linné som person utan tiden han levde i. Den var betydelsefull. Även om många naturvetenskapliga genombrott gjordes på 1600-talet så var det under frihetstiden, några decennier i mitten av 1700-talet, som samhället var moget för att dessa idéer skulle kunna blomma ut.

Kungen och kyrkan släppte taget

Efter kung Karl XII:s död förlorade kungen sitt envælde, tryckfriheten ökade, sekulariseringen tilltog och den merkantilistiska politiken som förespråkade svensk självförsörjning dominerade.

– Allt detta gynnade Carl von Linné och finansierade hans resor runt om i Sverige.

Som en följd odlades exempelvis tobak i Vänersborg på 1700-talet. Under Carl von Linnés sista tid härskade Gustav III, utrymmet för naturvetenskapen krympte till förmån för mer humanistiska ideal och pendeln svängde inte tillbaka förrän industrialismens genombrott, efter romantiken, under mitten av 1800-talet.

Hårda tider

Utställningen på Vänersborgs museum bygger bland annat på två, historiskt och lokalt

trogna, interiörer. Den ena är från urmakar-änkan Christina Schiermans kvarterskrog, den andra från en thésalong hos familjen af Dittmer på Rånnums herrgård. Från de egna samlingarna och inlänat material utlovas mycket historiskt intressant att ta del av.

Vänersborgs museum arrangerar även flera föreläsningar och föredrag inom ramen för Linnéåret.

Läkaren Linné

Carl von Linné var utbildad läkare. Den sidan av Linné har Medicinhistoriska museet i Vänersborg tagit fasta på. Dels i de sex permanentutställningar som nu cirkulerar runt på sjukhusen i regionen, däribland NÄL, dels i utställningen ”Linné som örtagårdsman”. Den senare, sommarutställningen, invigs 17 juni på Därstugan och i örtagården.

– Carl von Linnés insats för läkarvetenskapen byggde på hans intresse för örtläkemedel och folkmedicin men även, socialt kompetent som han var, på relationen mellan läkare och patient, något som är högst aktuellt även idag, säger Peter Nissen, ansvarig för verksamheten på museet.

Även Medicinhistoriska museet arrangerar flera föredrag under firandet av Linné 2007.

Tunhemskt paradiset

Linnédagarna i Tunhem går av stapeln helgen 30 juni-1 juli. Västra Tunhem församling genomför ett digert arrangemang med skådespel, örtagårdsvandringar, musik, friluftsgudstjänst, konstutställningar med mera i samarbete med bland annat hembygdsföreningen, lokala hantverkare, Vänersborgs Turist AB och den kooperativt ägda restaurangen Spiskupan på Hunneberg. Även biskop L-G Lönnermark medverkar.

– Man kan provsmaka 1700-talsmat och prova 1700-tals hantverk som växtfärgning och handflätning, lovar kyrkoherde Lennart Fridefors, tillika eldsjäl i teatergruppen Eldrimner som framför skådespelet Mr Flower Power.

I samband med övernattning i Västra Tunhem sommaren 1746 upptäckte Linné de tidigare okända växterna häxört och berglek.

” Jag tycker att vi funnit nya sätt att samverka och ett breddat nätverk är alltid bra att ha med sig inför kommande år.

Carl von Linné var en nyfiken och modern folkbildare. Hans tankar om att hushålla med resurserna, "naturens ekonomi" som han kallade det, känns igen i våra dagar när vi pratar om ett hållbart samhälle. Foto: Rune Andersson.

Fakta:

För 300 år sedan föddes Carl Linnæus i småländska Råshult. Carl von Linné är utan jämförelse den internationellt mest kände svensken genom tiderna. Han var inte bara naturvetare, botanist, zoolog och geolog utan också en skicklig läkare, friskvårdare och filosof. Den linneanska epoken kännetecknas av ambitionen att inventera, ordna och namnge hela naturen. Linné samlade ett stort antal lärjungar omkring sig, och han har lämnat spår på många ställen.

Jubileumsfirandet Linné 2007 bjuder på en mängd spännande arrangemang. Alltifrån vetenskapliga konferenser till populärvetenskapliga föreläsningar, utställningar, Linnévandringar i naturen och guidade turer. De prioriterade målgrupperna är genomgående ungdomar och turister.

Läs mer om Linné 2007 på: www.linne2007.se och se gärna de programpunkter som erbjuds i Vänersborg på www.vanersborg.se/turist

Finns det någon ordning i ett kaos?

Hur ordnas världen? Den och många andra frågor ställer utställningen Kaos von Linné - en utställning om att ordna världen. Vänersborg är först ut i Västsverige.

Utställningen, som tar utgångspunkt i vår störste ordningsman Carl von Linné, utlovar konst, vetenskap och vardag i en enda salig röra.

– Det här är ingen traditionell Linnéutställning. Det är en klurig utställning som ställer saker på huvudet men som fastnar och växer

i medvetandet. Det är inget man kan förvänta sig – inte ens i en konsthall, försäkras Kerstin Hamberg, kultursekreterare och ansvarig för Vänersborgs konsthall.

Kaos eller ordning

Människan och Naturen är snart inventerad till minsta beståndsdel. För den skull uppfattas inte världen som mindre kaotisk idag än för trehundra år sedan. Snarare tvärtom.

Utställningen Kaos von Linné har flera syften; att visa på att all ordning inte är av godo, att visa på att allt kaos inte är av ondo och tvärtom.

Några vaga slutsatser presenteras. Några fullständiga sanningar utlovas överhuvudtaget inte.

Vänersborg snabbt ute
Vänersborg är en av endast sju städer som får ta del av utställningen.

– Jag visste att det skulle hända mycket under Linnéåret i Vänersborg därför var jag snabb att boka in den. Framför allt riktar den sig till ungdomar i 15-20 års åldern

eller vuxna som letar efter strukturer i vuxenvärlden.

Utställningen är en samproduktion inom ramen för Linnéåret 2007 mellan Riksutställningar och Länsmuseum på Gotland i samarbete mellan Vetenskapsrådet och Kungliga Vetenskapsakademien.

Utställningen pågår i Vänersborgs Konsthall 22 september - 4 november.

” Det här är inte vad man förväntar sig – inte ens i konsthall.